

TYÖLÄISNÄINEN

Toukok
4 p.
1911

Tilaushinnat Suomessa: Koko vuosi Smk. 4.—, puoli 2:— Yksityisnumeroita —: 10; Amerikassa koko vuosi 1 doll. 25 cent., puoli vuosi 65 cent.; Venäjällä koko vuosi 1 rupla 25 kopeekkaa, puoli vuosi 90 kopeekkaa.

MIINA SILLANPÄÄ, Vastaava.
HILJA PÄRSSINEN, Toimittaja.

Osoite Helsinki, Laivurikatu 11

5:s vuosikerta.

Ilmestyy Helsingissä kerran viikossa.
Konttori Helsinki, Sirkusk. 3.
Avoimna klo 9—1, 4—7. Puhelin 56 59.

**N:o
17**

Lääkäreitä:

Alho, Antinkatu 9, lastent. 10—12 ja 5—7, puh. 77 72.
Hirvisalo, Vladimirink. 11, sisätaut. 5—7, puh. 55 95.
Leidenius, Laimi, Nikolainkatu 19, 5—6, puh. 50 9 ja 76 03.
Toppeliu, Kluuvikatu 6, lastent. 12—1 ja 5—6, puh. 81 22.
Vartiavaara, Aleksanterink. 40, silmät. 10—11 ja 6—7 puh. 69 62.
Vasenius, Erottaja 15—17, naistentaut. 9—11 ja 2—3 puh. 4 87.

Kuolevaisuus köyhälistön keskuudessa ja asunto-olot.

Työkansa ei välitä lapsistaan, ei rakasta niitä, koska eivät niitä kasvata eikä hoida kunnolla, sanovat herraskaiset. Ja totta on, että kuolevaisuus niin lasten kun aikuisten keskuudessa on köyhälistön piireissä paljon suurempi kun herraskaiten. Helsingin kaupungin Terveyslautakunnan antama vuosikertomus vuodelta 1909 antaa tässä suhteessa meille valaisevia tietoja. Terveyslaitokunta on kertomuksensa selostanut miten kuolleisuus jakautuu eri kaupungin osien välillä, että eri suurruisten asuntojen välillä. Vuonna 1909 kuoli Helsingissä kaikkiaan 1,798 henkilöä, joista lapsia alle vuoden kuoli 474. Kaikista kuolleista oli lapsia alle viiden vuoden 37,5. Kuolleisuuden jakautumisesta eri väestöryhmien keskuudessa sanoo Terveyslaitokunta:

»Kuolemantapaukset esiintyvät pääasiallisesti niissä kaupungin osissa jossa köyhälistö asuu, huomattavasti kohoon-tuen 11:sta kaupunginosaan.»

Lasten kuolevaisuuteen nähden tehtiin tutkimuksia siitä, millaiset asutusuhteet olivat lasten kotona. Näitä tutkimuksia toimitettiin 166 kuolleen lapsen kodissa ja asuivat ne seuraavasti:

Kivijalkahuoneessa asui	9= 5,4
1:si kerr. » »	101=60,8
2:sen » » »	39=23,5
3:nen » » »	13= 7,8
4:nen » » »	4= 2,5

Tästä huomaa että suurin luku asui ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa, ja kun ottaa huomioon, että suurin kuolevaisuus oli laitakaupungilla jossa on pääasiallisesti yksi ja kaksikerroksisia rakennuksia, niin selviää että näissä oli kuol-leiden luku yli 89 prosenttia. Vaan jos ei tämäkään olisi

kyllin selvää, niin löytyy vielä toinen tilasto joka selvem-min näyttää asutuksen ahtauden ja sen seuraukset. Senlai-sia asuntoja joissa asui:

2 henkilöä yhdessä huoneessa oli	1= 0,8
3 » » » »	13= 10,1
4 » » » »	22= 17,1
5 » » » »	34= 26,3
6 » » » »	31= 24,0
7 » » » »	18= 13,9
8 » » » »	6= 4,6
9 » » » »	2= 1,6
10 » » » »	2= 1,6

Summa huoneustoja 129=100,0

Useammissa asunnoissa siis asui 3—10 henkilöä yh-dessä ja samassa huoneustossa, ja tämä kun näin monta henkilöä on pakoitettu asustamaan yhdessä huoneessa, näyt-tää, että on kysymys varattomasta kansanluokasta. Onko siinä äidin huolimattomuudella mitään osaa sillä parainkaan äiti ei voi sille mitään, että köyhyys pakottaa hänet asu-maan ahtaasti. Tästä puolesta lausuukin terveyslautakunta, että 145 lapsen kodissa oli järjestys hyvä, vaan 21 lapsen kodissa se ei ollut hyvä.

Tilastossa mainitaan vielä, että alle puolenvuoden van-hana kuolleista lapsista oli 15 senlaista, jotka elätettiin äi-din maidolla, ja kokonaista 90 senlaisia joita elätettiin joko lehmänmaidolla, tai osittain äidin maidolla ja lehmän ma-dolla. Luullaanko nyt että köyhälistön piireissä äidin kan-nattaa ruveta lapsiaan ruokkimaan ostetulla maidolla, jos äidillä vaan on tilaisuutta itse imettää lapsensa. Vasta sil-loin on köyhälistönkin äiti pakoitettu ostomaidolla lapsiaan ruokkimaan kun hänen itsensä täytyy poistua kotoa ansio työhön.

Tilastossa mainitaan vielä, että lapsista oli 120 syntynyt aviollisista ja 26 aviottomista vanhemmista. Ja itsestään seuraa, että nämä aviottomat lapset miltei poikkeuksetta kuu-luivat siihen sarjaan joita ei ruokittu äidin maidolla. Kuo-levaisuus aviottomista vanhemmista syntyneiden lasten kes-kuudessa onkin kaksi kertaa niin suuri kun aviollisten. Kun tuhannesta lapsesta kuoli aviollisista 113, niin aviottomista kuoli kokonaista 227.

HUONEKALUJA

Suuri varasto. Sänkyjä, piironeja, pöytiä y. m.
myy sekä valmistaa huokeimmalla
O. M. KOIVU. Tampere, Kauppatatu 14. — Puh. 1 61.

:: :: J. AHOKAS. KANGASKAUPPA :: ::

Tampere, Hämeenkn. 11.

Suuri valikoima muodikkaita **Naisten** ja **Miesten** pukukan-kaita, koti- ja ulkomaan tehtaiden teoksia, Korutavaroita ja Neu-lomatarpeita halvimpiin hintoihin.

Nämä kuivat numerot puhuvat selvää kieltä, ne paljastavat sen tosiseikan, että kuolevaisuus köyhälistön keskuudessa on monta kertaa suurempi kuin varakkaiden kansaluokkien, ja tilasto todistaa myöskin, että tähän suureen kuolevaisuuteen on syynä, ei huolimattomuus, vaan taloudelliset olot. Tätä todistaa asutusuhteet, liika asutus ja äitien osanotto ansiotyöhön.

Kun katselee Helsingin kaupunkia keskeltä, ja vertaa sitä laitakaupunkiin, kun näkee miten erilaiset ovat asuinrakennukset, niin ymmärtää myöskin miten erilaiset ovat asujat. Yleensä on tunnettua, että vuokrien kalleus kaupungissa pakoittaa varattomimmat siirtymään laitakaupungille, tai kaupungin ulkopuolelle. Kun katselee Vallilan, Hermannin ja Pasilan asutusta, niin kyllä täytyy sydämestään surkutella että ihmisten täytyy asustaa senlaisissa kurjissa hökkeleissä kuin siellä on. Mutta kyllä onkin kuolevaisuusprosentti hyvin erilainen eri kaupungin osien ja vielä suurempi kaupungin ja esikaupungin välillä. Jokaisesta tuhannesta asujamasta kuoli 8:nessä kaupungin osassa ainoastaan 9,7 kun sitä vastoin niissä kaupungin osissa missä työläisiä oli huomattava enemmistö kuolevaisuus nousi 16—17 prosenttiin, nousten Vallilassa 25,7 ja Pasilassa aina 78,7. Kuvannollisuuden vuoksi mainittakoon, että Helsingin köyhäintalolla kuoli tuhatta kohti 125 henkilöä.

Kuolevaisuus oli siis Vallilassa lähes kolme kertaa niin suuri kuin kaupungin osassa, ja Pasilassa se oli 7 kertainen. Ajatelkaa, kuolevaisuus on seitsemänertainen siellä missä asustaa kaupungin kurjalistoa, niitä, joilla ei ole varaa maksaa suuria vuokria ja joilla ei ole tilaisuutta itse hoitaa lapsiaan.

Voidaanko näissä oloissa työkansaa syyttää huolimattomuudesta lapsiaan kohtaan? Miten voi äiti, jonka olosuhteet pakoittavat heti siirtymään ansiotyöhön, kunnolla hoitaa lapsensa? Äidin ei kannata ottaa edes hoitojaa lapsilleen, vaan usein jää pienempi vähän suuremman hoidettavaksi, hoitajan, joka itsekkin vielä olisi hoidon tarpeessa. Lähimmästä maitokaupasta ostetaan maito jolla pienoista ruokitaan, maito, joka toisinaan on hapanta jo ostettaessa puhumattakaan sen muista ominaisuuksista. Että lapsen hento vatsa ei sitä voi kestää on aivan luonnollista.

Entä sitten kasvatusta? Paljon on meillä puhuttu kaupungin katupojista ja heidän vehkeilyistään. Mutta alkusyytä, siihen ei mainita. Pitäisihän moittijain kumminkin olla siksi rehellisiä, että ottavat selvää jos eivät sitä muuten pysty käsittämään, että köyhälistön äidin ensimmäinen velvollisuus on, hankkia lapsilleen — leipää. Kasvatusta ilman elintarpeita ei voida ajatella. Köyhälistön äiti kyllä ymmärtää tämän puutteellisuuden, mutta poistamaan sitä hän ei kykene. Köyhälistön taloudellinen asema ensin korjattava, vasta sitten voidaan kasvatusta ajatella. Taloudellinen kurjuus luo kuolevaisuutta ja onnettomuutta ympärilleen jota ei paranneta sanoilla, vaan teoilla. *Miina S.*

Senaatti taaskin sivuuttanut Eduskunnan päätöksen.

Sanomalehtiutusten mukaan on senaatti täydentänyt työväen lainsäädäntöä tarkastamaan asetettua komiteaa kahdella jäsenellä joiksi on kutsuttu lakitieteentohtori H. Helminen ja kamreeri V. Kapari. Komitea on aloittanut työnsä sairaskouluun koskevan mietinnön tarkastuksella.

Eduskunta viime vuonna äiteysvakuutusta käsiteltäessä hyväksyi mietintönsä seuraavan kohdan:

»Myöskin ulkomailla on käännetty huomiota varattomien lapsensynnyttäjien tilaan. Niinpä eräissä maissa on järjestetty avustusta niille lapsensynnyttäjille, jotka niissä voimassa olevain suojeluslakimääräyksen johdosta ovat estetyt ansiotyöstä. Ja yhä enemmän on voittanut alaa käsitys, että äiteysvakuutus tätä tarkoitusta varten olisi liitettävä

sairaskouluun. Pahin puutteellisuus kaikkien maiden tätä asiata koskevassa lainsäädännössä on kuitenkin pakollisen lapsensynnytysvakuutuksen rajoittaminen määrättyjen työläisluokan naisiin. Siten jää nimittäin tukea ja avustusta vaille paljon varattomia lapsensynnyttäjiä.

Lähinnä näyttää tässä kohden meilläkin olevan tarpeen kehittää sairaskouluun siten, että lapsensynnyttäjien avustus siihen yhdistetään, ja että tämä avustus ulottuisi kaikkiin tukalassa taloudellisessa asemassa oleviin lapsensynnyttäjiin, olisi sairaskoulu tehtävä niin laajalti kuin mahdollista pakolliseksi ja tulisi valtion sitä kannattaa.

Kun äiteysvakuutuksen aikaansaaminen kaipaa selvitystä ja valmistelua ja kun kysymys sairaskouluun järjestämisestä Suomessa on työväenlainsäädännön tarkistamista varten asetetun komitean käsiteltävänä, saa Eduskunta anoa:

että äiteysvakuutuskysymys annettaisiin edellämäin tullee työväenlainsäädännön tarkistamista varten asetetulle komitealle, joka tätä varten olisi täydennettävä naisjäsenillä; ja

että selvityksen perusteella annettaisiin Eduskunnalle armollinen esitys äiteysvakuutuksesta, mikäli mahdollista yleiseen sairaskouluun yhdistettynä.»

Tässä siis Eduskunta nimenomaan päätti, että äiteysvakuutuksen liittäminen sairausvakuutuksen yhteyteen, on annettava työväenlainsäädäntöä tarkistamaan asetetulle komitealle, joka sitä varten on täydennettävä — naisjäsenillä. Nyt komitean on laadittava asiallinen selvitys äiteysvakuutuksesta, komitean, jossa ei ole yhtään — naisjäsentä!

Eduskunnan päätöksessä puhutaan kauniisti varattomista lastensynnyttäjästä, työläisluokan naisista, jotka tarvitsevat tukea ja avustusta. Mikä olisi luonnollisempaa kuin, että komiteaan olisi kutsuttu jäseneksi edes joku nainen työläispiireistä, koska asia koskee pääasiallisesti työläisäitejä.

Voidaan kyllä sanoa, että ehkä ei Eduskunnan päätöstä ole vielä nimellisesti vahvistettu, mutta se ei itse asiassa mitään vaikutta. Sillä jos senaatti vähänkään välittäisi Eduskunnan päätöksistä, niin silloin sen olisi pitänyt ottaa tämä huomioon komitean lisäjäseniä valitessaan. Jos äiteysvakuutukselle toivotaan asiallista päätöstä, niin silloin on ehdottomasti vaadittava, että Eduskunnan päätös on otettava huomioon ja komiteaa täydennettävä naisjäsenillä. *M. S.*

Kansakouluolot meillä ja muualla.

(Aura Kiiskisen luentoja mukaan.)

Nykyisessä yhteiskunnassa vaaditaan jokaiselta sen jäseneltä määrätty määrä tietoja, joidenka nojalla hän voi sulautua siihen joukkoon, joka juuri muodostaa yhteiskunnan. Ilman tätä tietomäärää ei yksilö voi täydellisesti kohota sille tasolle, jolla yhteis-yksilöllinen elämämme nyt on. Että tämän saavuttaminen kävisi helpoimmin päinsä jokaiselle, on olosuhteiden mukaan syntynyt kansakoulujärjestelmä. Tätä koulujärjestelmää ja niitä oloja tahdomme nyt lähemmin selostaa sekä meillä että ulkomailla.

Joku vuosi takaperin oli Suomessa 68 kuntaa, joissa jokaisessa oli yksi kansakoulu ja 216 kuntaa, joissa oli kouluja noin 2—5 itsekussakin. Koulurikkaimmat ovat Kuopion ja Viipurin kunnat, joissa silloin oli 29 koulua kummassakin.

Kun kansakoulu on etusijalla kansansivistystyössä, täytyy sen olla myöskin kansan olosuhteiden mukaan niin kehitetty, että se voi sen tehdä, mutta meillä ei vielä olla niin pitkälle edistyneitä. Useissa paikoin maamme ei ole kansakouluja tarpeeksi asti, joka seikka suurimmassa määrässä ehkäisee sivistystä. Mutta toisella puolen on työkansan köyhyys, joka myöskin vaikeuttaa lasten koulussäilyntiä. Sentähden siis kun ei voida saada varojen puutteesta täydellisiä koulutarpeita itse hankituksi, tulisi sen tapahtua yhteisillä varoilla. Eduskunnan v:nä 1909—10 istuntokaudella tehdyn päätöksen, jossa määrärahaa kirjojen ostoa varten kansakouluille kohotettiin 25—75 %, jälkeen ovat useat